

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN VERIFICATIEONDERZOEK SPECIAAL BASISONDERWIJS

De Driesprong

Plaats : Amsterdam
BRIN nummer : 19XM|C1
Onderzoeksnummer : 274527
Datum onderzoek : 18 maart 2014
Datum vaststelling : 21 mei 2014

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT	13

1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 18 maart 2014 een onderzoek uitgevoerd op De Driesprong naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

De inspectie heeft voor De Driesprong een risicoanalyse uitgevoerd. Uit deze analyse kwam naar voren dat er geen risico's zijn met betrekking tot het niveau van uitstroom van de leerlingen naar het voortgezet onderwijs. Omdat er voor het speciaal basisonderwijs nog geen sprake is van een vastgestelde beoordelingswijze van de opbrengsten, voert de inspectie een beperkt verificatieonderzoek uit bij de school. Op 3 februari 2014 heeft de inspectie dit verificatieonderzoek schriftelijk bij de school en het bestuur aangekondigd.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

De bevindingen uit het verificatieonderzoek worden gebruikt om te bezien of het eerder toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Toezichthistorie

Het laatste kwaliteitsonderzoek heeft in november 2011 plaatsgevonden.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids en het schoolplan.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids en het schoolplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en andere beleidsdocumenten, waaronder: schoolverslag 2012-2013, jaarplan 2013-2014, analyse leeropbrengsten (september 2013/ januari 2014), zorgplan, stand van zaken rondom het werken met leerlijnen, overzicht leerlijnen, overzicht extra zorg.

- Gesprekken met de directie en de intern begeleider over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: begeleiding en kwaliteitszorg. Tevens deed de inspectie een uitspraak over de eindopbrengsten (indicator 1.1).

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	(SBO) De resultaten van de leerlingen aan het eind van de speciale basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.				•
7.3*	(SBO) De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.			•	
7.4*	(SBO) De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzen.			•	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.				•
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				•
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.		•		

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT1B	In de schoolgids is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 13 WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT2B	In het schoolplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 12 WPO).	•	
NT3A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	•	
NT3B	In het zorgplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 19, lid 2, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

2.2 **Beschouwing**

Algemeen beeld

Het verificatieonderzoek bevestigt dat het eerder aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd kan blijven.

De indruk over de eindopbrengsten op basis van de voorlopige normen is gunstig. Verder werkt de school in hoge mate doelgericht aan de verbetering van het onderwijs. Ten opzichte van het vorige kwaliteitsonderzoek (november 2011) is met name de kwaliteit van de evaluaties versterkt. Dit geldt zowel voor de evaluatie van de opbrengsten als voor de evaluatie van het onderwijsleerproces. Daarnaast heeft het systeem van zorg en begeleiding de afgelopen twee jaar een sterke kwaliteitsimpuls gekregen. De ontwikkelingsperspectieven vormen, samen met de leerroutes die de school heeft uitgewerkt voor de diverse vakgebieden, een goede leidraad voor het handelen in de klas en het afstemmen van het onderwijs op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

De school is trots op de kwaliteitsslag die het team de afgelopen twee jaar heeft gemaakt op het vlak van het handelingsgericht werken. De tussentijdse leervorderingen worden door leraren grondig geanalyseerd en benut om de lessen nog beter af te stemmen op de onderwijsvraag van de leerlingen. Uit de eigen evaluatie van de opbrengsten blijkt dat deze doelgerichte aanpak effectief is. De resultaten laten op alle vakgebieden een stijgende lijn zien en bij technisch lezen worden de hoge verwachtingen waargemaakt; vrijwel alle leerlingen in de eindgroep lezen op het niveau van groep 8.

Hieronder volgt een toelichting op de bevindingen.

Toelichting

Opbrengsten

De Inspectie van het Onderwijs is op dit moment nog niet in staat om op basis van de uitstroomgegevens of eindresultaten te beoordelen of de leeropbrengsten op schoolniveau overeenstemmen met de mogelijkheden van de leerlingenpopulatie. Zij geeft dan ook nu nog geen oordeel over de resultaten van de school. Wel heeft zij op basis van de eindresultaten van de schoolverlaters zich een beeld gevormd van deze opbrengsten. De onderstaande

uitspraken moeten echter met de nodige voorzichtigheid bekeken worden omdat een onderzoek naar de normen voor opbrengsten nog niet afgerond is.

De eindopbrengsten lijken voor de afgelopen drie schooljaren van voldoende niveau. Voor technisch lezen, begrijpend lezen en rekenen-wiskunde lijken de resultaten overeen te komen met wat gemiddeld genomen verwacht kan worden van scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie qua (cognitieve) capaciteiten.

Begeleiding

De school volgt de cognitieve ontwikkeling van leerlingen nauwgezet met methodetoetsen en methode-onafhankelijke toetsen. Daarnaast wordt sinds kort ook de sociaal-emotionele ontwikkeling met een landelijk genormeerd instrument gevolgd. Na elke toets-afname (ook de methodetoetsen) maken de leraren foutenanalyses, waarbij ook proceskenmerken worden betrokken, om de achterliggende redenen van de uitval te achterhalen en op basis hiervan tijdig de juiste interventie te kunnen bepalen. Dit is de reden dat indicator 7.1 als goed is beoordeeld.

De school beschikt voor alle leerlingen over een ontwikkelingsperspectief. De concrete leerdoelen worden - in lijn de uitstroomprognose- steeds uitgewerkt voor de periode van twee termijnen (één schooljaar). Op basis daarvan wordt ook het aanbod bepaald. Voor de jonge leerlingen (6-8 jarigen) heeft de school haar beleid aangepast. Voorheen legde de school voor deze leerlingen kort na plaatsing een perspectief vast tot de didactische leeftijd van 20 maanden (dle20), met de daarvan afgeleide leerdoelen. Deze doelen bleken volgens de school in de praktijk weinig realistisch. Zij schrijft dit toe aan het ontbreken van valide toets- en overdrachtsgegevens van de basisschool, maar ook aan het feit dat leerlingen vaak opbloeien door de beschermde pedagogische setting die de school biedt (rust, structuur, positieve benadering). Hierdoor gaan de leerlingen vaak op een hoger niveau presteren dan bij de plaatsing was voorzien. Dit is de reden dat de school er voor kiest om voor deze leerlingen in eerste instantie uit te gaan van een regulier aanbod (100% leerlijn). De didactische doelen voor de volgende termijn worden pas bepaald na de eerste ronde van methodeonafhankelijke toetsen. In de praktijk is dit meestal na een half jaar en vanaf dle20 hanteert de school het uitstroomperspectief als richtlijn. Hoewel de aanpak voor de jonge leerlingen niet geheel conform de inspectierichtlijnen is (binnen drie maanden het perspectief formuleren tot de middenbouw), kan de school aantonen dat zij bij het bepalen van de doelen uitgaat van hoge verwachtingen en dat er sprake is van een beredeneerd aanbod. Dit laatste kan zij onderbouwen en verantwoorden op

basis van de dossiers en de leervorderingen van leerlingen. Dit is de reden dat de inspectie indicator 7.3 als voldoende beoordeelt.

Verder heeft de school een inhaalslag gemaakt op het vlak van een plannend leerstofaanbod. Zo zijn op basis van de SLO doelen (referentieniveaus, passende perspectieven) de leerroutes uitgewerkt voor spelling en rekenen en wiskunde en over het aanbod van technisch lezen en begrijpend lezen zijn schoolafspraken gemaakt. Tenslotte is de samenhang tussen de ontwikkelingsperspectieven en de groepsplannen versterkt. Als leerlingen de doelen niet dreigen te halen, worden preventief maatregelen genomen; dit kan zijn in de vorm van extra instructie maar ook in de vorm van meer specialistische ondersteuning verzorgd voor de RT'er. Hiermee is indicator 7.4 voldoende.

Kwaliteitszorg

De schoolontwikkeling wordt door de directeur en de intern begeleider voortvarend aangestuurd. Zij beschrijven de school als lerende organisatie en zijn positief over het elan waarmee het team de nieuwe ontwikkelingen oppakt. Om met elkaar en van elkaar te kunnen leren, werkt de school nauw samen met de collega-school, de Hasselbraam. Dit heeft volgens de directie een duidelijke meerwaarde. De school heeft inmiddels een dekkend systeem van kwaliteitszorg. Er wordt in hoge mate planmatig en opbrengstgericht gewerkt. Naast de halfjaarlijkse evaluatie van de opbrengsten op de diverse vakgebieden, heeft de school ook een kwaliteitsanalyse gemaakt van de eindopbrengsten, waarbij deze zijn afgezet tegen het verwachte uitstroomniveau bij plaatsing. Dit is de reden dat de inspectie de indicator 9.2 als 'goed' beoordeelt. Dit geldt ook voor indicator 9.4, het planmatig werken. Zo zijn in het jaarplan de doelen voor schoolverbetering en de daarbij behorende activiteiten 'smart' beschreven en uit de verslaggeving blijkt dat er ook gericht gewerkt is aan alle voorgenomen verbeterpunten, waaronder de implementatie van een nieuwe rekenmethode en methode voor het aanvankelijk lezen en de uitwerking van de verschillende leerlijnen en leerroutes. Verder is veel geïnvesteerd in de teamontwikkeling en de professionalisering (vergoten van de competenties van leraren op het vlak van passend onderwijs, ICT en handelingsgericht werken). De school evalueert haar kwaliteit cyclisch en besteedt daarbij voldoende aandacht aan de interne verantwoording, mede in de vorm van een jaarlijks onderwijsverslag. Dit verslag is ook met de oudergeleding van de MR besproken. Verder vraagt de verantwoording naar ouders toe om verbetering. Zij krijgen wel elke maand een nieuwsbrief met praktische informatie, zoals de jaarplanning en de schoolactiviteiten, maar de schoolgids is gedateerd en onvolledig. Zo is de paragraaf over de zorg en begeleiding niet actueel en ontbreekt de verantwoording over de opbrengsten en de gerealiseerde kwaliteit van het onderwijs. Dit is de reden dat indicator 9.6 onvoldoende is. Het bestuur en de

school erkennen de omissie en hebben toegezegd om de schoolgids nog in de conceptfase van dit rapport te actualiseren en aan te vullen en ouders hierover te informeren. (*aanvulling onder voorbehoud: "Dit is inmiddels gebeurd en daarmee voldoet de school weer aan de nalevingseisen op dit vlak."*)

Alles overziend stelt de inspectie bij dit onderzoek vast dat de Driesprong zich op de onderscheiden aspecten - opbrengsten, begeleiding en kwaliteitszorg - positief heeft ontwikkeld. Nu is het zaak om dit kwaliteitsniveau verder vast te houden en de goede praktijken te verankeren. De directie onderschrijft dit belang en heeft de borging al in de planningscyclus van de school opgenomen. Daarmee is een mooie basis gelegd voor de verdere schoolontwikkeling.

3 TOEZICHTARRANGEMENT

Kwaliteit

De inspectie handhaaft het basisarrangement voor De Driesprong. Uit het onderzoek is gebleken dat de kwaliteit van het onderwijs op de onderzochte indicatoren geen tekortkomingen kent.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.